



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی های اقتصادی

ترکیب کالاهای وارداتی بر حسب نوع کاربرد در فروردین ۱۳۹۸



بر اساس آخرین آمارهای سازمان توسعه تجارت، در فروردین سال ۱۳۹۸، معادل ۲,۳ میلیارد دلار واردات کالایی صورت گرفته که حدود ۶۳ درصد آن اقلام واسطه‌ای، حدود ۲۲ درصد مصرفی و بالغ بر ۱۳ درصد سرمایه‌ای بوده است. سهم کالاهای سرمایه‌ای از مجموع کالاهای وارداتی در مقایسه با میانگین کل سال ۱۳۹۷، به طور نسبتاً قابل توجهی کاهش یافته، سهم کالاهای مصرفی افزایش و سهم کالاهای واسطه‌ای تقریباً بدون تغییر باقی مانده است. در ادامه، توضیحات بیشتری در رابطه با تغییر کالاهای وارداتی بر حسب نوع کاربرد آنها ارائه خواهد شد.



جدول ۱- ترکیب کالاهای وارداتی در سالهای ۹۷-۱۳۹۶ و فروردین ۱۳۹۸

فروردین ۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۶		نوع کالا
ارزش (میلیارد دلار)	سهم (%)	ارزش (میلیارد دلار)	سهم (%)	ارزش (میلیارد دلار)	سهم (%)	
۱,۴۶	۶۲,۶	۲۶,۷	۶۲,۵	۳۱,۷	۵۸,۴	واسطه‌ای
۰,۳۱	۱۳,۱	۶,۸	۱۵,۹	۸,۴	۱۵,۴	سرمایه‌ای
۰,۵	۲۱,۸	۶,۹	۱۶,۱	۹,۸	۱۸,۱	مصرفی
۰,۰۵۸	۲,۵	۲,۳	۵,۵	۴,۴	۸,۱	سایر
۲,۳	۱۰۰	۴۲,۶	۱۰۰	۵۴,۳	۱۰۰	جمع کل

منبع: سازمان توسعه تجارت

بررسی ترکیب کالاهای وارداتی به کشور در سالهای ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و فروردین ۱۳۹۸ از حیث ارزش (جدول ۱) نشان می‌دهد که:

- بیشترین واردات کالایی کشور در فروردین ۱۳۹۸ به واردات کالاهای واسطه‌ای با سهم تقریبی ۶۳ درصدی اختصاص داشته که این سهم در مقایسه با میانگین کل سال ۱۳۹۷، تغییر چندانی نداشته است.
- در فروردین ۱۳۹۸، سهم کالاهای سرمایه‌ای ۱۳ درصد و سهم کالاهای مصرفی نزدیک به ۲۲ درصد بوده که در مقایسه با میانگین کل سال ۱۳۹۷، با افت ۲,۸ واحد درصدی در سهم کالاهای سرمایه‌ای و افزایش ۵,۷ واحد درصدی در سهم کالاهای مصرفی، همراه بوده است.
- افزایش سهم کالاهای مصرفی در واردات فروردین ۱۳۹۸ ممکن است دلایل گوناگونی از جمله لزوم افزایش ذخایر استراتژیک کشور بویژه در رابطه با اقلام اساسی بدلیل شرایط نااطمینان پیش‌رو، تصور جلوگیری از افزایش بیشتر بهای برخی اقلام اساسی از طریق واردات با ارز ۴۲۰۰ تومان، تخصیص غیربهبینه ارز و عدم نظارت کافی و اولویت بندی نادرست کالاهای مشمول دریافت ارز یارانه‌ای، داشته باشد. کاهش سهم کالاهای سرمایه‌ای هم ممکن است به علت کاهش انگیزه برای سرمایه گذاری جدید و توسعه در بنگاه‌ها به علت چشم انداز مبهم و عدم قطعیت‌های بالا در اقتصاد کشور، تشدید مسائل تحریم و عدم امکان واردات، ناکارآمدی روش تخصیص ارز و نبود منابع مالی لازم برای واردات این اقلام که معمولاً ارزیابی بالاتری در مقایسه با سایر کالاها دارند، داشته باشد.
- شایان ذکر است تجربه اعمال سیاست نادرست واردات کالای اساسی با نرخ ارز ارزان در سال ۱۳۹۷ نه تنها باعث افت قیمت این کالاها در بازار نشد بلکه به دلیل اشتباه بودن سیاست، به همراه ناکارآمدی نظام توزیع و نظارت و رانت و فساد نهفته در این بخش، محصولات غذایی بالاترین افزایش قیمت را در سال گذشته تجربه کرده‌اند.



معاونت بررسی های اقتصادی

- بنا به آخرین گزارش مرکز آمار ایران مربوط به نه ماهه ۱۳۹۷، رشد سرمایه گذاری کشور در فصل های بهار، تابستان و پاییز سال ۱۳۹۷ به ترتیب برابر با ۰,۳ درصد، منفی ۵,۶ درصد و منفی ۶,۳ درصد بوده که حاکی از استمرار روند نزولی و تشدید سرعت افت سرمایه گذاری در کشور طی سه فصل متوالی است. مقایسه ارزش واردات کالاهای سرمایه ای در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۶ نیز حاکی از کاهش ۱۹ درصدی واردات این کالاها در کشور است که شاهد دیگری بر افت سرمایه گذاری در کشور می باشد.
- از حیث طبقه بندی های بین المللی ماهیت کالای وارداتی؛ یا واسطه ای، یا مصرفی و یا سرمایه ای است. در گزارشات سازمان توسعه تجارت بدلائیل نامشخص موردی تحت عنوان سایر کالاها هم درج می شود که در سال ۱۳۹۶ سهم ۸,۱ درصدی، در ۱۳۹۷ سهم ۵,۵ درصدی و در فروردین ۱۳۹۸ سهم ۲,۵ درصدی را داراست.
- علاوه بر سهم هر یک از اقلام وارداتی بر حسب نوع کاربرد، بررسی روند ماهانه واردات آنها نیز می تواند تعیین کننده باشد، اما با توجه به اینکه امکان دسترسی به آمارهای ماهانه سال های قبل در سایت سازمان توسعه تجارت ایران امکان پذیر نیست، ترسیم روندی از ارزش واردات ماه مشابه سال های قبل وجود ندارد.
- بررسی ترکیب کالاهای وارداتی از این حیث دارای اهمیت است که با کمک داده های آماری، وضعیت تامین کالاهای گوناگون برای بخش های اقتصادی و بازار مصرف از محل واردات، و کارکرد صحیح آن، مورد پایش و تجزیه و تحلیل قرار گیرند و تحقق این امر مستلزم انتشار و دسترسی به آمارهای صحیح است. وزارت صمت نیز مشابه سازمان توسعه تجارت، آمارهایی را در این خصوص منتشر می کند که با آمارهای سازمان توسعه تجارت تناقض دارد. این مغایرت ها ممکن است از حیث نظرات متفاوت کارشناسی در طبقه بندی کالاها تحت کاربردهای مختلف باشد ولی با توجه به اینکه هر دو سازمان زیرمجموع یک وزارتخانه هستند، انتظار می رود چنین تناقضات آماری رفع شود.